TOON HERMANS

# Groot versjesboek

LANNOO

# Woord vooraf

Wij hadden vroeger thuis een dubbel-cd van Toon Hermans. Die cd's heb ik compleet naar de gallemiezen gedraaid. Op één van de twee stond een stukje uit een onemanshow van Toon waarin hij 'verse verzen' voorleest die hij, zogezegd, in de pauze had geschreven. Het is mijn meest favoriete stukje op de cd's. 'Wat moet je met al je miljoenen, Piet, als je plassen moet en je kan het niet', leest Toon. Gevolgd door het heerlijke geluid van een bulderend lachend theater Carré. Toen ik dat als klein mannetje van een jaar of zes op m'n hurken naast m'n stereotorentje hoorde, wist ik wat ik later wilde worden: Toon Hermans. Al wist ik toen nog niet eens waarom het zo grappig is dat Piet met al z'n miljoenen niet kon plassen.

Inmiddels ben ik dertig en ben ik Lars van der Werf geworden en schrijf ik ook versjes. 'Kleine gedachtes op rijm', zoals Toon het zei. Niets meer en niets minder dan dat. 'We zingen niet van die grote liedjes, lieve mensen, we zingen gewoon gewone liedjes, over gewone dingen', hoor ik Toon zeggen in m'n hoofd. Dat sprak me toen ik klein was naast m'n stereotorentje al aan en nu nog steeds. En misschien nu wel meer dan ooit. Naarmate het leven vordert, begint het steeds logischer te worden.

In het liedje 'Ze dekte de tafel' zingt Toon over twee gewone mensen die uiteindelijk tot die essentie zijn gekomen. 'Ze maakten geen plannen, niets bedacht, niets berekend, verliefd en gelukkig waren zo vanzelfsprekend'. Er gebeurt helemaal

niets in dat liedje, zou je kunnen zeggen. Dat wist Toon zelf ook. Of er dan nooit iets opzienbarends gebeurde met die twee, dat in de krant komt of op de televisie, vraagt Toon op het eind aan het publiek en aan zichzelf. 'Neuh', mompelt hij dan zacht en hij vervolgt het liedje.

Het woord 'versjes' alleen al straalt geen enkele pretentie uit. En volgens mij zouden we zo sowieso meer in het leven moeten staan. Zonder pretenties, met vooral veel liefde. Die Piet van die miljoenen wil ik niet worden later. En daarin zit nou net de essentie. Je kunt je hele leven wel bezig zijn met het vergaren van macht, geld en meer van die dingen, maar uiteindelijk sta je dan toch, om het maar op z'n Rotterdams te zeggen, met je lul in je klauwen.

Toon heeft me met z'n kleine versjes geleerd te genieten van iets dat zomaar gebeurt. Vogelvoetjes in de sneeuw. Een straal zonlicht op een verder grijze dag. Een ballon. Bloemen in het gras. Een zoen als je 'm niet verwacht. Een glimlach van een vreemde. Chocolaatjes in een trommeltje. Allemaal van die kleine dingen die je zo onopgemerkt als wat kan laten, maar waar we als mensen eigenlijk voor leven. Ik weet niet wanneer Toon er zelf achter kwam dat het dáárom gaat. Vast al toen hij nog een klein 'menneke' was in Limburg. Net zo klein als ik toen naast m'n cd-speler. Dat stel ik me zo voor. Ergens in de lente. In het gras van de wei.

*Lars van der Werf*

# Mensen

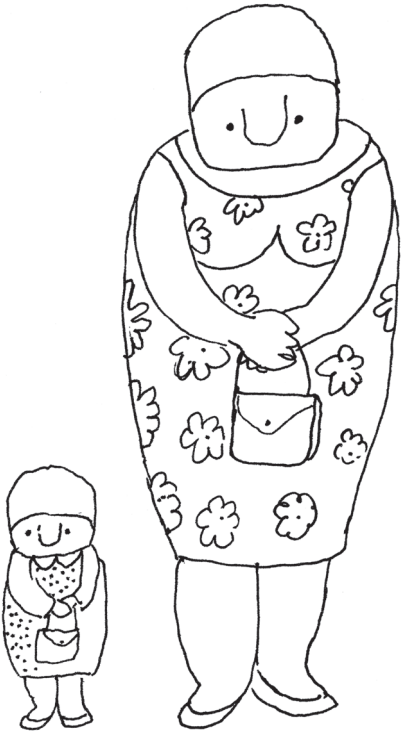

## Foto

Zo'n duizend mensen op een kiek,
grimassend, bekken trekkend,
zijn meestal in hun dramatiek,
'n tikkeltje lachwekkend.

De vloek, de kreet, de lach, de traan,
het blije en het boze,
de eigendunk, de eigen waan
en tóch dat hulpeloze.

Geschrei, geschreeuw, gezang, muziek,
geluk, verval of eer,
een mensenmassa op een kiek
ontroert me telkens weer.

## Kind

Een mens is niet zomaar een dingetje, iets bloots.
Diep in dat dingetje verbergt zich zoiets groots.
Er woont een wonder in, iets ongelooflijk machtigs.
Een kind is méér dan maar alleen iets engelachtigs.
Ik weet niet wát het is, dat niet, maar ik maak me sterk:
Zo'n mensenkind is niet alleen maar mensenwerk.

## De groten der aarde

Ik kan maar niet geloven,
dat ze zijn opgehouwen
die grandioze levens
van mannen en van vrouwen,
die zoveel schoonheid schonken,
een Rembrandt of Van Gogh,
Picasso, Klee, Bonnard, Gauguin,
jawel, ze leven nog
en Bach, Chopin, Ravel of Strauss,
ik hoor ze telkens weer,
maar de groten uit de politiek,
het spijt me wel, geacht publiek,
ik hoor ze nergens meer.

## Kom-af

Ze had al van huis uit
dat hele voorname,
het zat in haar afkomst,
zij was echt een dame.
Ze had een vermogen,
juwelen en ringen
en onder haar ogen
de betere kringen.

## Fanmail

Je schrijft, dat ik je troostte
en dat je elke dag
m'n langspeelplaten speelde
toen je 'voor pampus' lag.

Maar als verdriet en tegenslag
mij morgen zullen vellen,
wat dacht je, zou ik jou dan ook
een keertje mogen bellen?

## Race

Ik móet nog zóveel doen, zei Jos,
ik móet nog zóveel regelen,
ik móet nog even naar Den Bosch
en ik móet nog gauw naar Tegelen.
Ik móet naar dit, ik móet naar dat,
ik móet naar nieuwe klanten,
ik móet naar wie ... ik móet naar wat...
ik móet naar alle kanten.

Met al dat 'moeten' heeft hij mooi
zijn beste tijd bedorven,
ik hoorde gist'ren in het Gooi,
dat hij 'móet' zijn gestorven.

## Kootje

Hij was regelmatig beschonken,
niet dronken, niet wat je noemt stom,
hij werd van de drank niet meer dronken,
ze noemden 'm 'Kootje half om'.

## Speech

We stonden plechtig rond de droeve, zwarte baar
en Nico sprak, met theatrale krullen,
het duurde lang en toen ik even keek naar haar,
zag ik haar denken: 'Nico, hou toch op met lullen.'

## Soldaat

Hij was een slecht soldaat,
als hij de vijand zag
dan werd hij nauwelijks kwaad,
hij schoot slechts in een lach.

## Stekkie

Jan vliegt van Sydney effe gauw naar de Bahama's,
van San Diego weer naar Utrecht en terug,
hij vliegt van Koeweit over Brest naar Alabama,
hij zegt, ik leef mag je wel zeggen 'vliegensvlug',
zijn broer Louis, die zegt: 'Voor mij geen kilometers
ik hou van kalmpies an, ik geef maar weinig gas,
ja, ammehoela, nee ik weet dan wel wat beters,
ik heb me stekkie op de Vinkeveense plas.'

## Gewoon doen

Hij vond altijd wel weer iets om óp te vallen,
in plaats van tik-tak zei zijn wekkertje 'tak-tik',
in plaats van 'mottenballen' zei hij 'moetenballen'.
Hij zei dat magere Hein niet mager was, maar dik,
zo kwam hij altijd in het nieuws met z'n strapatsen.
Hij dronk ook mini-pilsjes uit een borrelglas,
hij moest het hebben van extreme rare fratsen
omdat gewóón doen hem gewoon te moeilijk was.

## Alles en niets

Hij had niets van wat je hebben moet om mooi te zijn,
noch de manieren, noch de flair die het 'm doet.
De jas te wijd, de broek te nauw,
maar ogen... héél bijzonder blauw.
Want van binnen, kon je zien, zat alles goed!

## Opa

De oude man heeft nog maar weinig vragen,
het leven heeft hem alles uitgelegd,
maar hij geniet, achter de kinderwagen
en loopt te stralen als het kindje 'opa' zegt.

## Afsluitdijk

Hij is die dag het water in gelopen,
een paar uur later vonden ze het lijk,
hij had z'n geld en toen zichzelf verzopen,
zijn 'eendje' stond nog op de Afsluitdijk.

## De boeren uit de bergen

De boeren uit de bergen,
die hebben and're knoken,
ze hebben iets van dwergen,
ze hebben iets van spoken.

Ze vechten met de rotsen,
het waait er als de hel,
de regenwolken botsen
en scheuren uit hun vel.

Maar de boeren uit de bergen
zijn sterk als Goliath,
ze zijn voor niets en niemand bang,
behalve voor... de stad.

## Glimlach

Ik kwam een glimlach tegen,
die had iets van een lied
en éven dacht ik, mensen zijn
alleen... en tóch ook niet.

## Ommekeer

Toen Willem stierf en Joop
en Annie en Louise,
dacht hij maar steeds:
'Als mij maar niets gebeurt,'
hij ging weer naar zijn arts,
die gaf hem wat adviezen
en hart en vaten werden goedgekeurd.

Toen is een zus van hem
heel plotseling overleden
en aan haar graf heeft hij oprecht
een poos getreurd,
toen is hij met zijn vrouw
heel stil naar huis gereden
en wéér dacht hij: 'Als mij
maar niets gebeurt.'

Hij ging de oorlog in,
brutaal en onverschrokken,
daar vielen ze bij bosjes naast hem neer,
toen heeft ie als een beest
geweldig staan te knokken
en het gekke was,
toen dacht hij het niet meer.

## Zoon

Ik zei tegen mijn zoon: 'Ik vind Marjan zo fijngevoelig,
ze is zo erudiet en zo beschaafd, zo sensitief,'
hij luisterde aandachtig, maar toch een tikje koelig,
toen zei ik weer: 'Ze is ook expressief,'
ik schilderde uitvoerig, dat ik haar zo aardig vond,
toen zei hij: 'Pa, je hebt gelijk, maar ze heeft zo'n
dikke kont.'

## Klok

Jantje houdt wel van een slok
tot Mien d'r ergernis,
als Jantje gaat van 'klok-klok-klok'
weet Mien hoe laat het is.

## De Bruin

Er ligt een stille man in het duin
en naast hem ligt zijn fiets
en als hij zegt: 'Ik ben De Bruin,'
weet je nog altijd niets.

## Vrinden

Ik wil wel honderd versjes aan de bomen wijden
en aan hun zomerfeesten en hun wintertijden,
ik wil wel zingen van de bloemen en de dieren
en van de planten en de zeeën en rivieren,
maar ik wil de stad met al mijn vrinden niet ontlopen,
je weet mijn nummer, de deur staat altijd open,
want met respect voor eiken, beuken, berken, linden,
ik zou geen dag meer kunnen leven zonder vrinden.

## Mensen

En we knikken, buigen en we geven pootjes
en we worden gefrustreerd en bang en boos
en we krijgen standjes, katten en cadeautjes
met een zijden strik erom en met een roos.

Gist'ren vrijwel total loss en morgen machtig,
himmelhoch... en dan weer storten w'in elkaar
en we blijven heel ons leven raadselachtig,
die ons écht begrijpen – 't zijn er maar een paar.

# Amsterdam

Ik heb vandaag in Amsterdam wat rondgekeken
en wat gewinkeld, want dat had ik haar beloofd,
ze heeft de tassen met de tassen vergeleken
en het werd een grappig hoedje uit de P.C. Hooft.

Bij het museum speelden kinderen op de trappen,
bij Americain daar speelde iemand mandolien,
ik zag twee mannequins in een Ferrari stappen
en ik heb een man gezien...
ik heb een man gezien.

Ik zag een vrouwtje bij een kraam wat bloemen kopen,
ze droeg het bossie als een baby op d'r arm,
ik zag ze bij de Albert Cuyp een pandje slopen
en in de tram zei iemand zachtjes: 'Blinde darm.'

Bij het Frederiksplein krioelde het van de mussen
en uit een bus riep iemand: 'Doe de groeten aan Rien,'
'k zag bij de Munt een paartje gulzig staan te kussen
en ik heb een man gezien...
ik heb een man gezien...

Ik zag de vreemde vogels en de doodgewone
bij het Lido, op het terras, 'n ouwe acrobaat,
er stond een scheve orgelman met jubeltonen,
ik kocht een krantje van een jonge heilsoldaat.

Ik zag een ober op een viltje staan te rekenen,
een dure dame in een jurk van aubergine
en kinderen zag ik bloemen óp het asfalt tekenen
en ik heb een man gezien...
ik heb een man gezien...

zo alleen...
zo alleen...

Een oude vrouw zei: 'Kijk die man daar nou es leggen,'
ik heb gekeken, iemand anders zei: 'Hij 's zat,'
toen liep ik door... ik vind, ik had iets moeten zeggen...
ik zit nog steeds te denken, maar ik weet niet wat.

Ik vraag me af, waaróm ik hem niets heb gegeven
en niet gevraagd heb: 'Ben je zat of ben je ziek,'
wat mij van Amsterdam 't meest is bijgebleven,
dat is de eenzaamheid... een man in een portiek...

## De visser

Ouwe Koos had geen horloossie,
had ie nooit bij stilgestaan,
ook geen klokkie in een doossie,
nee, dat sprak 'm niet zo aan.

Zittend op z'n ouwe kotter
sprak ie met een net vol vis:
'Het wordt nie beter én nie rotter,
as ik weet hoe laat het is.'

## Barones

De barones was reuze lief,
ze dee ook heel veel voor de armen.
Soms was ze even agressief,
dat zat 'm in haar trage darmen.

Dan was ze wat je noemt wat nukkig,
maar plots'ling leek het wel een feest.
De butler riep verheugd: 'Gelukkig,
de barones is weer geweest...'

# Roger

Roger is ergens wat gesloten,
laatst zei al iemand depressief.
Misschien es nooit zijn neus gestoten
maar hij is zeker niet naïef.

Roger is anders dan de and'ren.
Mocht u hem treffen onverhoopt,
je ziet Roger acuut verand'ren,
zodra zijn meisje naast 'm loopt.

Hij wordt ineens een and're kerel,
hij krijgt ineens een and're snuit
en dan fluit ie als een merel
en dan praat ie honderduit.

Zo kan het in het leven lopen,
zo heft het een het and're op.
Maar maken wij de noot niet open,
blijft het nootje in de dop.

**www.toon100.nl**
**www.toon100.be**
**www.lannoo.com**

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

**Illustraties:** ©Toon Hermans
**Omslagfoto:** © Gaby Hermans
**Omslagontwerp en vormgeving:** Studio Lannoo

© Toon Hermans B.V. en Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2018
D/2018/45/37 – ISBN 978 94 014 47010 – NUR 370

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.